

प्रधानमंत्री नरेन्द्रमोदी जापानदेशस्य नवनियुक्तप्रधानमंत्री शिगेरु इशिबा इत्यनेन सह वार्तालापं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः प्रवीण कुमारः। लाओस्-नगरे पूर्व-एशिया-शिखरसम्मेलनस्य अवसरे प्रधानमंत्री नरेन्द्रमोदी आसियान-नेतृभिः सह अनेकानि द्विपक्षीय-समागमानि कृतवान् । श्री मोदी जापानस्य नवनियुक्तप्रधानमंत्री शिगेरु इशिबा इत्यनेन सह वार्तालापं कृतवान्। अनेकक्षेत्रेषु सहकार्यस्य विस्तारं कृत्वा भारत-जापान-विशेष-रणनीतिक-वैश्विक-साझेदारी-इत्येतत् सुदृढीकरणाय स्वप्रतिबद्धतां पुनः उक्तवन्तौ । अस्मिन् व्यापारः निवेशश्च, आधारभूतसंरचनाविकासः, रक्षासुरक्षा, संस्कृतिविनिमयः च अन्तर्भवति । भारतं जापानं च शान्तिपूर्णस्य, सुरक्षितस्य, समृद्धस्य च भारत-प्रशांतक्षेत्रस्य कृते अनिवार्यसाझेदारौ इति द्वयोः नेतारयोः बोधः, एतत् लक्ष्यं प्राप्तुं च मिलित्वा कार्यं कर्तुं स्वप्रतिबद्धता पुनः उक्तवन्तौ।

मोदीमहोदयः अवदत् यत् भारतं जापानदेशेन सह स्वसम्बन्धेषु सर्वोच्चप्राथमिकता निरन्तरं दास्यति। प्रधानमंत्री मोदी न्यूजीलैण्डप्रधानमंत्री क्रिस्टोफर लक्सन इत्यनेन सह द्विपक्षीयसमागममपि कृतवान् । एतत् द्वयोः नेतारयोः प्रथमः समागमः आसीत् । व्यापारनिवेशः, रक्षासुरक्षा, नवीकरणीय ऊर्जा, शिक्षा, कृषिप्रौद्योगिकी, क्रीडा, पर्यटनं, अन्तरिक्षं च इत्यादिषु क्षेत्रेषु द्विपक्षीयसहकार्यं सुदृढं कर्तुं नेतारौ चर्चा कृतवन्तौ। सः अवदत् यत् नित्यं उच्चस्तरीयसम्पर्केन द्विपक्षीयसम्बन्धाः सुदृढाः अभवन्।

रतनटाटावर्याय केन्द्रीयमन्त्रिणा

अमितशाहेन प्रदत्ता श्रद्धाञ्जलिः

हिमसंस्कृतवार्ताः मुम्बई। केन्द्रीयमन्त्रिणा अमितशाहेन गुरुवासरे केन्द्रसर्वकारपक्षतः दिग्गजाय उद्योगपतिने दानवीराय रतनटाटा वर्याय अन्तिमसंस्कारवेलायां श्रद्धाकुसुमाञ्जलिः

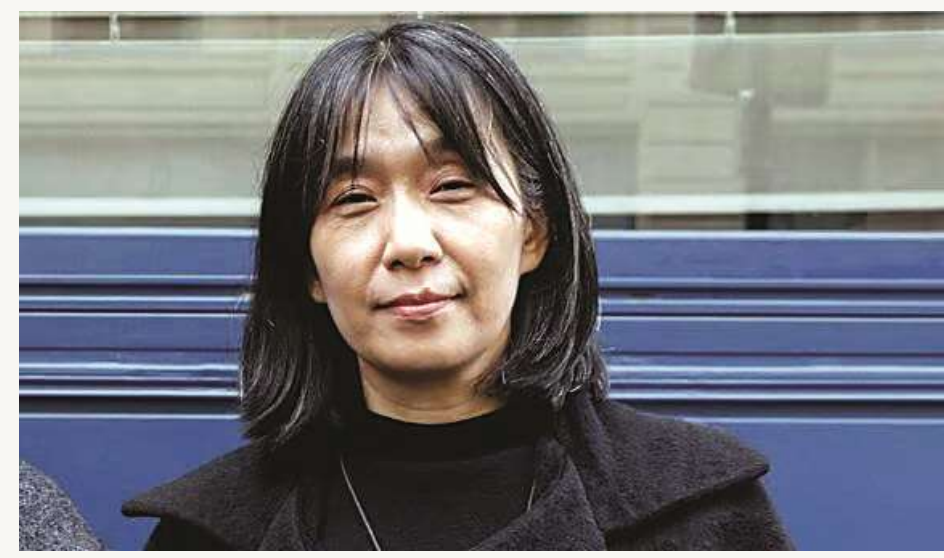
आसियान-भारत-शिखरसम्मेलनम् : विश्वे द्वन्द्व-तनावयोः समये भारत-आसियान-मैत्री महत्त्वपूर्णा

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमंत्री नरेन्द्रमोदी गुरुवासरे उक्तवान् यत् भारत-आसियान-मैत्री अतीव महत्त्वपूर्णा अस्ति यस्मिन् समये विश्वस्य अनेकाः भागाः द्वन्द्वस्य तनावस्य च सम्मुखं कुर्वन्ति। अत्र एकविंशतितमं भारत-आसियान-शिखर-सम्मेलनं सम्बोधयन् मोदी उक्तवान् यत् सः एक्ट ईस्ट-नीतिः १० वर्षपूर्वं घोषितवान् । विगतदशके भारत-आसियान-देशयोः ऐतिहासिकसम्बन्धेषु नूतना ऊर्जा, दिशा, गतिः च दत्ता । भारत-आसियान-शिखर-सम्मेलनं तस्मिन् समये अभवत् यदा दक्षिण-चीन-सागरे समुद्रीय-विषयेषु, म्यान्मार-देशे च संकट-विषये फिलिपिन्स-चीन-देशयोः मध्ये तनावेन अयं क्षेत्रः प्रभावितः, यत्र जातीयसमूहाः सैन्यशासनस्य विरुद्धं युद्धं कुर्वन्ति। एकविंशतिशतकं भारतस्य आसियानदेशानां च शतकम् अस्ति। मोदी इत्यनेन उक्तं यत् एकविंशतिशतकं, एशियाई शताब्दी इति अपि ज्ञायते, भारतस्य आसियानदेशानां च

दक्षिणकोरियादेशस्य लेखिकायै साहित्यस्य नोबेलपुरस्कारः प्रदत्तः

दक्षिणकोरियादेशस्य लेखिका हान काङ्गः २०२४ तमस्य वर्षस्य साहित्यस्य नोबेल पुरस्कारेण पुरस्कृता इति घोषिता अस्ति । अस्य सम्मानस्य कृते सः काव्यगद्यस्य कृते चयनिता अस्ति । स्वीडिश-अकादम्याः नोबेल-समितेः स्थायीसचिवः मेट्स मालम् इत्यनया लेखिकायै हान काङ्ग इत्यस्यै पुरस्कारस्य घोषणा कृता । लेखक हान काङ्गस्य पुस्तकेषु 'द वेजिटेरियन', 'द व्हाइट बुक', 'ह्यूमन एक्ट्स', 'ग्रीक लेसन्स' च सन्ति , सा स्वपरिवारेण सह सियोल्-नगरं गता । ५३ वर्षीयः हान काङ्गः साहित्यिकपरिवारस्य अस्ति ।

तस्या पिता अपि प्रसिद्धः उपन्यासकारः अस्ति । लेखनस्य सङ्गमेन सा कला-सङ्गीतयोः अपि समर्पिता, यत् तस्य सम्पूर्णेषु साहित्यलेखेषु प्रतिबिम्बितम् अस्ति । नोबेल-समित्याः अनुसारं लेखिका हान काङ्ग इत्यस्यै एषः सम्मानः 'तस्याः गहनकाव्यगद्यस्य कृते' प्रदत्तः भविष्यति, यस्मिन् मानवजीवनस्य ऐतिहासिकाः आघाताः, सुकुमाराः मोक्षबिन्दवः च रेखांकिताः सन्ति

समर्पिता। रतनटाटावर्यस्य शरीरम् अत्र दर्शनार्थं स्थापितमासीत्। अमितशाहेन सह केन्द्रीयमन्त्री पीयूषगोयलः, महाराष्ट्रस्य मुख्यमन्त्री एकनार्थशिन्दे, उपमुख्यमन्त्री देवेन्द्रफडनवीस, केन्द्रीयमन्त्री उपस्थिताः आसन्। गृहमन्त्रिणा एकस्मिन् शोकसन्देशे उक्तं यत् महान उद्योगपतिः सत्यवादी राष्ट्रचिन्तकः च आसीत् रतनटाटा वर्यः यस्य निधनेन राष्ट्राय महानहानिरभवत्। तेनोक्तं यत् रतनटाटावर्येण निस्वार्थभावेन स्वजीवनं राष्ट्रविकासाय समर्पितः। अमितशाहेनोक्तं यत् उद्योगक्षेत्रे सह ध्रुवतारकमिवासीत्। अमितशाहमतिरिच्य राष्ट्रवादीकांग्रेसस्य अध्यक्षः शरदपवारः, कन्दुकक्रीडकः सचिनतेंदुलकरः, महाराष्ट्रनवनिर्माण सेनाया अध्यक्षः राजठाकरे सहितम् अनेकैः प्रसिद्धैः जनैः रतनटाटा वर्यं श्रद्धाञ्जलिः समर्पिता।

गीतोपदेशः

भीष्मद्रोणप्रमुखतः
सर्वेषां च महीक्षिताम् ।
उवाच पार्थ पश्यैतान्-
समवेतान्कुरुनिति ॥25॥
शब्दार्थ- भीष्म - भीष्म पितामहः; द्रोण - गुरु द्रोणः; प्रमुखतः - के समक्षः; सर्वेषाम् - सर्वो के; च - भी; महीक्षिताम् - संसार भर के राजा; उवाच - कहा; पार्थ - हे पृथा के पुत्र; पश्य - देखो; एतान् - इन सर्वो को; समवेतान् - एकत्रित; कुरुन् - कुरुवंश के सदस्यो को; इति - इस प्रकारभावार्थ
भीष्म, द्रोण तथा विश्व भर के अन्य समस्त राजाओं के सामने भगवान् ने कहा कि हे पार्थ! यहाँ पर एकत्र सारे कुरुओं को देखो

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

हेमकुन्दसाहबस्य लक्ष्मणलोकपाल- मन्दिरस्य च द्वाराणि शिशिरे पिहितानि

हिमसंस्कृतवार्ताः चमोली, देहरादून । उत्तराखण्डस्य चमोलीमण्डले हिमालयनपर्वतस्य उच्चश्रृङ्खलायां स्थितस्य सिक्खानां विश्वप्रसिद्धतीर्थस्थलस्य गुरुद्वारा श्री हेमकुन्दसाहबस्य तथा सनातनधर्मावलम्बिनां तीर्थस्थलस्य श्री लोकपाललक्ष्मणमन्दिरस्य द्वाराणि गुरुवासरे अपराह्णे १ वादने शिशिरकारणात् पिहितानि। हेमकुन्दसाहबस्य द्वाराणि निरोधसमये शतशः सिक्खभक्तानां समूहः अन्तिमानां अर्दाणां साक्षीभूतः । गुरुवासरस्य प्रातःकालादेव द्वाराणि पिधानस्य प्रक्रिया आरम्भा आसीत्। गुरुद्वारे प्रबन्धक सरदार सेवासिंहः इत्यनेन उक्तं यत् गुरुवासरे प्रातः १० वादने सुखमणिसाहबपाठस्य साबादकीर्तनस्य च अनन्तरं वर्षस्य अन्तिमप्रार्थना, गुरुग्रन्थसाहबस्य हुक्मनामा इत्यानन्तरं द्वाराणि पिहितानि। अस्मिन् समये पंचप्रियाणाम् अनन्तरं सेनायाः इञ्जिनीयरकौरस्य संगीतदलस्य नेतृत्वे च सत्खण्डम् आनयत्। तदनन्तरं गुरुद्वारस्य द्वाराणि अपराह्णे १ वादने पिहितानि।

Himachal News : पुलिस विभागे प्रमुख-प्रशासनिकाधिकारीणां परिवर्तनस्य सज्जता

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचलप्रदेशसर्वकारः पुलिसविभागे प्रमुखप्रशासनिकपरिवर्तनार्थं सज्जः अस्ति। अतः सचिवालये अधिकारीणां आदानप्रदानसूची निर्मायते। मण्डलानां पुलिस-अधीक्षकाणां अतिरिक्तं मुख्यालये पुलिसाधिकारिणः अपि नियुक्ताः सन्ति। अनेके पुलिस-अधिकारिणः त्रिवर्षाणि यावत् एकस्मिन् एव पदे सन्ति। तत्र अपि बहवः सन्ति ये स्वकार्यं न प्राप्नुवन्ति। तथा च ते इतस्ततः स्थानान्तरिताः कर्तव्याः भवन्ति। हिमाचलसर्वकारे IAS अधिकारिणां स्थानान्तरणानन्तरं अधुना पुलिसाधिकारिणां स्थानान्तरणस्य विषये अभ्यासः अस्ति।

महत्त्वपूर्णं यत् हिमाचले काङ्ग्रेससर्वकारस्य निर्माणात् परं पुलिसविभागे कोऽपि प्रमुखं प्रशासनिकं परिवर्तनं न अभवत्। केचनपुलिस-अधीक्षकाः मण्डलेभ्यः स्थानान्तरिताः कर्तव्या भविष्यन्ति। पुलिस मुख्यालये, सतर्कताविभागे च, सीआइडी इत्यत्र अपि पुलिसाधिकारिणः एकस्मिन् एव संस्थाने दीर्घकालं यावत् तिष्ठन्ति। अस्मिन् विषये सर्वकारः पुलिस-अधिकारिणां स्थानान्तरणस्य सूचीं सज्जीकरोति। मुख्यमन्त्रिणः परामर्शं स्वीकृत्य अधिकारिपरिवर्तनस्य आदेशः भविष्यति।

एचपीएस-अधिकारिणां पदोन्नतिः भविष्यति

पुलिसविभागे एचपीएस-अधिकारिणां पदोन्नतिः अपि भविष्यति। एतादृशेषु सति एतेभ्यः अधिकारिभ्यः नूतनानि पदस्थानानि दातव्यानि। तदतिरिक्तं एएसएचओ स्तरस्य अधिकारिणः अपि प्रतिस्थापनीयाः।

यदि वर्षद्वयस्य अन्तः चिकित्सोपकरणवाटिकायाम् उत्पादनं आरभ्यते तर्हि १० प्रतिशतम् अपकर्षं प्रदास्यते अधिसूचना प्रकाशिता

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। यदि चिकित्सोपकरणवाटिकायां इत्यस्मिन् MSME श्रेण्याः कृते द्वि- वर्षाणाम् अन्तः व्यावसायिकं उत्पादनं आरब्धं भवति तर्हि निश्चितदरेण वा प्रीमियमेन वा 10 प्रतिशतं अपकर्षं दीयते। चिकित्सोपकरणवाटिकायां निवेशकानां कृते भूमेः अधिग्रहणं समर्पयितुं पूर्वं प्रीमियमस्य २५ प्रतिशतं स्वीकरणं भविष्यति तथा च शेषं ७५ प्रतिशतं आवंटनदिनात् ३ वर्षेषु ३ वार्षिकंशेषु स्वीकरणं भविष्यति। यदि निवेशकः उत्पादनस्य आरम्भात् पूर्वं वा पश्चात् वा एकमुष्टिप्रीमियमस्य भुक्तिं प्रस्तावति तर्हि प्रीमियमस्य उपरि १० प्रतिशतं अपकर्षं दीयते। उद्योगविभागस्य निदेशकः भूमिविनियोगस्य अवधिं एकवर्षं यावत् विस्तारयितुं शक्नोति। एमएसएमई इत्यादिषु प्रकरणेषु कुलकालः ५ वर्षाणाम् अधिकः न भविष्यति। यदि कश्चन औद्योगिकः उद्यमः पञ्चवर्षेभ्यः वाणिज्यिक-उत्पादने अस्ति तर्हि प्रीमियमः ५ प्रतिशतस्य दरेण गृहीतः भविष्यति। चिकित्सोपकरणवाटिकायां नालागडे स्थापितानां उद्यमानाम् सन्दर्भे १० प्रतिशतं भविष्यति।

एकवर्षात् प्रपत्रेषु एव प्रचलति स्म आघातकेन्द्रम्- जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

विपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशस्य सुखसर्वकारे अपरं घोटाला प्रकाशं प्राप्तम्। एतत् घोटालं आघातकेन्द्रे जनशक्तिप्रदानस्य नामधेयेन अभवत्। सार्धैकवर्षपर्यन्तं पिहितं आईजीएमसी-संस्थानस्य नवनिर्मितं आघातकेन्द्रं केवलं कर्गदपत्रे एव प्रचलति स्म, तत्र अनुबन्धकानां माध्यमेन विभिन्नसमयेषु सहायकोपसहायक-कर्मचारिणः नियुक्ताः आसन् तेषां प्रियजनानाम् लाभं दातुं सर्वे नियमाः विनियमाः च पार्श्वे स्थापिताः आसन्। पिहिते आघातकेन्द्रे शतशः कर्मचारिणः नियुक्ताः, एकस्य अपि रोगिणः चिकित्सां विना आघातकेन्द्रस्य जनशक्तिनाम्ना सर्वकारे २ कोटि ३० लक्षरूप्यकाणां बिलम् आरोपितम्। जनशक्तिव्ययः केन्द्रसर्वकारेण भवति इति उल्लेखनीयम्। एतत् जनकल्याणकेन्द्रेण प्रेषितस्य धनस्य प्रकटं वञ्चनम् अस्ति। वित्तीयविवेकस्य वित्तीय-अनुशासनस्य च नामधेयेन जनकल्याणार्थं अभिप्रेतं धनं तस्य प्रियजनानाम् मध्ये कर्मचारिणां वेतनं, पेन्शनभोक्तृणां पेन्शनं च निरुद्धं कुर्वन्तं मुख्यमन्त्रिणः नासिकायाः अधः एव वितरितं भवति।

जयरामठाकुरः अवदत् यत् प्रतिदिनं सुखसर्वकारस्य कार्यवृत्ताणि बहिः आगच्छन्ति। नूतनं प्रकरणं जनानां स्वास्थ्येन सह क्रीडायाः अपि च केन्द्रसर्वकारेण प्रेषितस्य धनस्य दुरुपयोगस्य अस्ति। पट्टिकां कर्तयित्वा पट्टिकास्थापनस्य रुच्यां मुख्यमन्त्री गतवर्षस्य मार्चमासस्य ०९ दिनाङ्के केन्द्रसर्वकारस्य साहाय्येन निर्मितस्य आईजीएमसी-संस्थानस्य आघातकेन्द्रस्य उद्घाटनं कृतवान् तथा च तस्मिन् एव काले स्वस्य प्रिय-अनुबन्धकानाम् कृते आदेशान् अपि दत्तवान् जनशक्तेः नियुक्तिः। अनुबन्धकाः आघातकेन्द्रे अपि आवश्यकं जनशक्तिं नियुक्तवन्तः परन्तु आघातकेन्द्रं कार्यात्मकं कर्तुं सर्वकारः विस्मृतवान्। चिकित्सां विना अनुबन्धकस्य बिलम् प्रतिमासं निरन्तरं भवति स्म। क्रमेण एषा राशिः २ कोटि ३० लक्षरूप्यकाणि यावत् वर्धिता। यस्य कारणात् अधुना अनुबन्धकाः भुक्तिं कर्तुं आग्रहं कर्तुं आरब्धाः सन्ति। सद्यैव आघातकेन्द्रे नियुक्ताः

कर्मचारिणः आघातकेन्द्रं कार्यात्मकं कर्तुं आगतं मुख्यमन्त्री अपि मिलित्वा स्ववेतनं न प्राप्यते इति उपालम्भः प्रवृत्तः। अस्य विषये अनेकवारं प्रदर्शनं कृतम् अस्ति।

विपक्षनेता अवदत् यत् प्रशासनेन विभिन्नसमयेषु आघातकेन्द्रे विभिन्नपदानां कृते नियुक्तिसूचनाः कृताः, यत्र सहायककर्मचारिणः, पैरामेडिकलकर्मचारिणः च सन्ति, एतानि च बाह्यस्रोतस्य माध्यमेन पूरितानि। सूचनाधिकारकानूनस्य अन्तर्गतं प्राप्ताभिलेखानां आधारेण ज्ञातं यत् रेडियोग्राफर, फार्मासिस्ट, वार्ड बॉय ट्रॉली मैन, स्वच्छताकर्मचारिणः इत्यादीनां कुलं १२६ पदानाम् विभिन्नसमये नियुक्तिः कृता आसीत्। आश्चर्यवत् अद्यत्वे कार्यरतस्य आघातकेन्द्रस्य कृते कतिपयान् मासान् वा एकवर्षपूर्वं वा कर्मचारिणां नियुक्तेः किं औचित्यम्?

अनेन सह राज्यस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखसुः अपि उत्तरं दद्यात् यत् आघातकेन्द्रं कार्यात्मकं कर्तुं १९ मासाः किमर्थं व्यतीताः? किं व्यवस्थापरिवर्तनं सज्जप्रकल्पे पुनः पुनः पट्टिकां कटयितुं परिणामः आसीत्? यत्र केन्द्रसर्वकारस्य कार्यं छित्त्वा केन्द्रसर्वकारः शापितः। यतः सर्वकारीयघोटाला द्वारा यत् धनं अपव्यय्यते तत् केन्द्रसर्वकाराद् अपि आगतं तथा च येन धनेन आघातकेन्द्रं कर्करोगतृतीयकेन्द्रं च निर्मितं भवति तत् अपि केन्द्रसर्वकारस्य एव। सर्वकारः केवलं पट्टिकां कटनकर्ता भूत्वा पट्टिकां छिनत्ति।

केन्द्रीयकरस्य भागात् १४७९ कोटिरूप्यकाणि मुक्तानि, हिमाचलेन उत्सवतो अग्रिमांशं प्राप्तम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। केन्द्रसर्वकारेण केन्द्रीयकरस्य भागात् १४७९ कोटिरूप्यकाणि हिमाचलप्रदेशाय मुक्तानि। वित्तीयसंकटेन सह संघर्षं कुर्वतः हिमाचलस्य कृते उत्सवस्य ऋतौ केन्द्रेण एषा अग्रिमांशः प्रदत्तः। इयं अग्रिमांशः अक्टोबरमासे देयकरभागे योजितः भवति। करविक्षेपप्रक्रियायाः अन्तर्गतं निर्गतम् अस्ति। केन्द्रीयवित्तमन्त्री निर्मलासीतारमण एतां सूचनां द्विट्टरे एक्स पटले वा उल्लिख्य हिमाचलप्रदेशसहितस्य सर्वेषां राज्यानां कृते प्रकाशितविवरणानां विवरणं दत्तवती अस्ति। केन्द्रीयमन्त्रिणा अपि स्पष्टीकृतं यत् उत्सवस्य ऋतुः मनसि कृत्वा एषा अग्रिमांशः मुक्तः अस्ति। अनेन राज्येषु पूंजीव्ययस्य वृद्धिः भविष्यति। राज्यानि विकास-कल्याण-सम्बद्धं व्ययम् अपि वर्धयितुं समर्थाः भविष्यन्ति। केन्द्रसर्वकारेण २८ राज्यानां कृते १,७८,१७३ कोटिरूप्यकाणि विमोचितानि। अस्मिन् सर्वेषां राज्यानां कृते ८९,०८६.५० कोटिरूप्यकाणां अग्रिमांशं समाविष्टम् अस्ति। सीतारमणस्य एतत् पदं पुनः पोस्ट् कुर्वन् विपक्षनेता

State-wise distribution of Net Proceeds of Union Taxes and Duties for October, 2024

Sl. No	Name of State	Total (₹ Crore)
1	ANDHRA PRADESH	7,211
2	ARUNACHAL PRADESH	3,131
3	ASSAM	5,573
4	BIHAR	17,921
5	CHHATTISGARH	6,070
6	GOA	688
7	GUJARAT	6,197
8	HARYANA	1,947
9	HIMACHAL PRADESH	1,479
10	JHARKHAND	5,892
11	KARNATAKA	6,498

जयरामठाकुरः प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदिनं केन्द्रीयवित्तमन्त्रिणं च प्रति आभारं प्रकटयन् लिखितवान् यत् एषा राशिः हिमाचलप्रदेशस्य विकासाय निश्चितरूपेण गतिं दास्यति।

शुक्रवासरान् आरभ्य कालका- शिमला-विशेष-रेलयानं न प्रचलिष्यति

ऐतिहासिके कालका-शिमला-रेलमार्गे रेलसेवायां कक्षाणाम् अभावात् निरस्ती कर्तव्यम् अभवत् । रेलवेद्वारा दत्तया सूचनानुसारं कालका-शिमलायोः मध्ये संकीर्णगज-विशेष-रेलयानं अक्टोबर्-मासस्य ११ दिनाङ्कात् अग्रे आदेशपर्यन्तं निरस्तं क्रियते । परन्तु अस्मिन् काले हिमालयन-क्वीन्, शिवालिक-डीलक्स, एक्सप्रेस-सेवाः इत्यादयः अन्याः रेलसेवाः अस्मिन् पटले निरन्तरं प्रचलन्ति । रेलमार्गेण दत्तासु सूचनासु संकीर्णगजकोचानां अभावात् एतत् कर्तव्यम् इति उक्तम् अस्ति । यावत् अग्रे आदेशः न भवति तावत् एतद् रेलयानं निरस्तं भविष्यति । एतद् शिमला कालका विशेष रेलयानम् वर्तते । एतद् रेलयानम् कालकातः प्रातः ४:४५ वादने प्रस्थानं करोति, प्रातः १०:०५ वादने शिमलानगरं प्राप्नोति । प्रतिफलरूपेण एतद् रेलयानम् अपराह्णे ०२:१५ वादने प्रस्थाति, अपराह्णे ०८:१० वादने कालकानगरं प्राप्नोति । अत्र शिमलानगरे शिशिरपर्यटनस्य ऋतुः आरभ्यते, रेलयानस्य आरक्षणम् अपि प्रायः पूर्णम् अस्ति । उपत्यकान् आनन्दयन् रेलयानेन पर्यटकाः शिमलानगरम् आगच्छन्ति । कालकाशिमलामार्गे कुलम् षट् रेलयानानि प्रचलन्ति । कालकातः प्रथमं रेलयानं ३:४५ वादने प्रस्थानं करोति, ८:५५ वादने शिमलानगरं गच्छति । तथा च शिमलातः कालकापर्यन्तं प्रथमं रेलयानं १०:५५ वादने प्रस्थास्यति । आगामिपञ्चदशदिनानि यावत् हिमालयनक्वीन् तथा शिवालिकडीलक्स इत्यत्र आरक्षणं पूर्णतया प्रचलति । अक्टोबर्-मासतः डिसेम्बर-मासपर्यन्तं समयः पर्यटनऋतुः इति कथ्यते । अस्मिन् समये अधिकाः पर्यटकाः शिमलानगरम् आगत्य शिमला-उपत्यकानाम् आनन्दं लभन्ते ।

दक्षिणाभिनेता रजनीकान्तः

रजनीकान्तः (जननम्: डिसेम्बर् १२ १९४९) - दक्षिणभारतस्य महान् चलच्चित्राभिनेता वर्तते । एषः तेलुगु, तमिळ्, हिन्दी चलच्चित्रेषु अभिनयं कृतवान्, तथैव च ख्यातिमपि प्राप्तवान् । समग्रे भारतीये चलच्चित्ररङ्गे अग्रमान्येषु अभिनेतृषु अन्यतमः अस्ति । रजनीकान्तः तस्य प्राथमिकशिक्षणं बेङ्गळूरु नगरे समापितवान् । एतस्य मूलं नाम शिवाजिराव् गायकवाड इति । यद्यपि कन्नडचलनचित्रेषु अभिनयं कृतवान् तथापि तमिळ् चलनचित्रेषु सिद्धिं प्राप्तवान् । पूर्वं एषः लोकयानस्य निर्वाहकः आसीत् । यदा चलच्चित्रक्षेत्रं प्रविष्टवान् तदा रजनीकान्तः इति नाम परिवर्तनम् अभवत् ।

८. महागौरी (अष्टमनवरात्र-विशेषः)

मां महागौरी

महागौर्याः पूजनेन साधकः पवित्रतमः अक्षयपुण्यानां च अधिकारी भवति ।

**श्वेते वृषे समारुढा श्वेताम्बरधरा शुचिः ।
महागौरी शुभं दद्यान्महादेवप्रमोददा ।।**

मातुः दुर्गायाः अष्टमी शक्तिः महागौरी अस्ति । अस्याः पूर्णतः गौरवर्णं वर्तते । मातुः श्वेतवर्णस्य उपमा शंखचक्रकुन्दपुष्पैः क्रियते । मातुः वयः अष्टवर्षीया मानिता अस्ति- 'अष्टवर्षा भवेद् गौरी' इति । मातुः सर्वाणि वसनानि आभूषणानि च श्वेतवर्णानि सन्ति । मातुः चतस्रः भुजाः सन्ति । वाहनं च वृषभः वर्तते । दक्षिणभागस्य उपरि हस्तः अभयमुद्रायां अधस्थे हस्ते च त्रिशूलं विद्यते । वामभागस्य उपरि हस्ते ढक्का तथा च अधस्थे हस्ते वरमुद्रा अस्ति । निजपार्वती रूपे शिवं प्राप्तुं पार्वती कठिनं तपमाचरत् । मातुः प्रतिज्ञा आसीत् यत्- 'त्रियेऽहं वरदं शम्भुं नान्यं देवं महेश्वरात् गोस्वामीतुलसीदासानुसारेणापि पार्वत्या शिवं प्राप्तुं कठिनः संकल्पः स्वीकृतः आसीत्-

जन्म कोटि लगे लग्न हमारी ।

वरहुं शंभु न त रहऊं कुंवारी ।।

अष्टमे नवरात्रे महागौरी देव्याः पूजायाः विधानं वर्तते । मातुः शक्तिः अमोघ-फलदायिनी अस्ति । मातुः उपासनया उपासकानां कल्मषाणि परिमार्जितानि भवन्ति । पूर्वसञ्चितानि पापानि नष्टानि भवन्ति । भविष्ये पाप-सन्तापः देन्य-दुखं च तस्य समीपं न आगच्छति । मातुः कृपया साधकः पवित्रतमः अक्षयपुण्यानां च अधिकारी भवति । देवी मानवस्य वृत्तिं सत्कार्याय प्रेरय असतः विनाशं करोति ।

वेणु विषये कानिचन् तथ्यानि :

१. शीघ्रवृद्धिः वेणुः नाम वनस्पतिः जगति सर्वाति वेगेन वृद्धिम् कुर्वन्ति । २४ तासेषु ४७.६ इञ्चपर्यन्तं वृद्धिः दृष्टा अस्ति । केचन जातयः उचितेषु परिस्थितिषु प्रतिदिनं एकं मीटरतः अधिकं वृद्धिं कुर्वन्ति । वेणोः नवीनः शाखा एका वर्षात् अपि न्यूनकालेन पूर्णाम् उन्नतिं प्राप्तवती ।
२. ऑक्सिजनस्य उत्सर्जनम्: वेणुवनं अन्येषां वृक्षाणां तुलनेन ३५ प्रतिशतं अधिकं ऑक्सिजनं उत्सृजति ।
३. कार्बन डायऑक्साइडस्य अवशोषणम्: वेणुः प्रतिवर्षं १७ टन प्रति हेक्टेरेण कार्बन डायऑक्साइडं अवशोषयति । वनस्पतेः शीघ्रवृद्धिः इति कारणेन एषः बहुमूल्यः कार्बन सिङ्क इव कार्यं कर्तुं शक्नोति ।
४. खादकस्य आवश्यकताऽनास्ति: वेणोः खादकस्य आवश्यकता नास्ति । सः स्वस्य पत्राणि उत्सृज्य ओषध्यां वर्धयन् पोषकांशान् उपयुज्य वर्धितुं शक्नोति ।

९. सिद्धिदात्री

**सर्वसिद्धिदायिनी अस्ति माता
सिद्धिदात्री
सिद्ध-गंधर्व-यक्षाद्यैरसुरैरमरैरपि ।
सेव्यमाना सदा भूयात्, सिद्धिदा
सिद्धिदायिनी ।।**

मातुः जगदम्बायाः नवमी शक्तिः सिद्धिदात्री वर्तते । नवरात्रस्य नवमे दिवसे सिद्धिदात्रेः पूजा क्रियते । यथा नाम्ना स्पष्टीभूयते यत् माता सर्वसिद्धिदात्री अस्ति । मार्कण्डेयपुराणानुसारेण अणिमा-महिमा-गरिमा-लघिमा-प्राप्ति-प्राकाम्य-ईशित्व-वशित्व-एताः अष्टसिद्धयः भवन्ति । माता सिद्धिदात्री भक्तेभ्यः साधकेभ्यश्च सर्वसिद्धिं प्रदातुं सक्षमा अस्ति । मातुः चतस्रः भुजाः सन्ति । कमलासने च विराजते । मातुः दक्षिणभागस्य अधस्थे हस्ते चक्रं उपरि हस्ते च चक्रं वर्तते । वामभागस्य अधस्थे हस्ते कमलं उपरि हस्ते च शंखं वर्तते ।

नवदुर्गासु माता सिद्धिदात्री अन्तिमा अस्ति । पूर्वकथितानां अष्टस्वरूपाणां विधि-विधानेन पूजां कृत्वा साधकाः नवमदिवस्य दुर्गापूजायां प्रवृत्तः भवति । सिद्धिदात्री-मातुः उपासनया भक्तानां साधकानाञ्च लौकिकानां पारलौकिकानां सर्वकामनानां पूर्तिः भवति । मातुः परमं सान्निध्यमेव तस्य सर्वस्वं भवति । प्रत्येकस्य मानवस्य कर्तव्यं वर्तते यत् सः मातुः सिद्धिदात्रेः कृपां प्राप्तुं सततं प्रयतेत् । जगदम्बायाः स्मरणं ध्यानं पूजनं च अस्मभ्यं जगतः असारातायाः बोधं कारयित्वा वास्तविकं परमशान्तिदायकं अमृतपदं प्रति नयति ।

५. अनावृष्ट्याः प्रतिरोधकः वेणुः इति शुष्क-सहनशीलः वनस्पतिः अस्ति । सः मरुभूमिषु अपि वर्धितुं शक्नोति ।
६. काष्ठस्य प्रतिस्थापनम्: २०-३० वर्षेषु बहूनां मृदुवृक्षाणां तुलनेन वेणुः ३-५ वर्षाभ्यन्तरेण अपि छेदनीयः भवति ।
७. निर्माणसामग्रीः वेणुः अतीव दृढः बलवान् च अस्ति । तेन ठोसकार्येषु, तथा मञ्जेषु, सेतुषु, गृहाणां च साहाय्यार्थं उपयुज्यते ।
८. भूमेः स्थिरीकरणम्: वेणोः भूमौ विस्तृतं मूलजालं च भवति, येन भूमेः अपरिसरणं निरुद्धं भवति ।
९. स्वाभाविकः वातनियामकः ग्रीष्मकाले वेणुः स्वस्य समीपवायुम् अष्ट अंशपर्यन्तं शीतलयति ।
१०. आक्रामकताः वेणोः केचन जातयः, विशेषतः 'हलन्तः' वेणुः, तेषां विस्तृतमूलसम्बन्धेन आक्रामकाः भवितुं शक्नुवन्ति, येन शीघ्रं व्याप्यन्ते । तथापि सर्वाः जातयः आक्रामकाः न सन्ति, उचितेन व्यवस्थानेन पर्यावरणे प्रभावः न्यूनः भवितुं शक्नोति.... सुधा साठ्ये मुंबई